

Izziņa par intervences LA6 “Atbalsts gados jaunaļiem lauksaimniekiem uzņēmējdarbības uzsākšanai” projektu atlasē kritērijiem un intervences LA16 “Atbalsts Eiropas Inovāciju partnerības darba grupu projektu īstenošanai” projektu atlasē kritērijiem

Nr. p. k.	Pārstāvētā institūcija	Uzraudzības komitejas locekļa komentārs	Vadošās iestādes komentārs
1.	Biedrība “Zemnieku saeima”	<p><i>Biedrība “Zemnieku saeima” sniedz iebildumu par LA6 “Atbalsts gados jaunaļiem lauksaimniekiem uzņēmējdarbības uzsākšanai” 9. kritēriju grupu “Gados jaunā lauksaimnieka vadītās saimniecības dalība atbilstīgā kooperatīvā vai ražotāju organizācijā”(1. pielikums):</i></p> <p>Iebildums: Atlasē kritēriju Nr. 9. Gados jaunā lauksaimnieka vadītās saimniecības dalība atbilstīgā kooperatīvā vai ražotāju organizācijā aicinām izteikt šādā redakcijā: “<i>Vismaz vienu gadu ir attiecīgās nozares atbilstīgas kooperatīvās sabiedrības biedrs, Eiropas kooperatīvās sabiedrības biedrs vai ražotāju organizāciju biedrs – 10 punkti</i>”.</p> <p>Aicinām no projektu atlasē kritēriju projekta svītrot: “Noslēgts ilgtermiņa līgums par produkcijas realizāciju”.</p>	<p>Daļēji ņemts vērā.</p> <p>Kritērijā ir veikti precizējumi, lai nodrošinātu pēc būtības līdzīgu pieeju, kā citās investīciju atbalsta intervencēs (piemēram, LA4.1.1. “<i>Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās konkurētspējai</i>”).</p> <p>Papildus tiek saglabāta ilgtermiņa sadarbība ar lauksaimniecības produkcijas pārstrādātāju, kas nodrošina elastīgāku pieeju dažādiem sadarbības modeļiem, kurus plānots attīstīt arī nākamajā plānošanas periodā. Tādējādi tiek saglabāta vienota pieeja dažādos atbalsta veidos, vienlaikus ievērojot kompromisu starp iesaistītajām pusēm šajā plānošanas periodā par šī kritērija ieviešanu.</p> <p>Vienlaikus palielināts maksimāli piešķiramais punktu skaits – no 3 punktiem līdz 5 punktiem, lai uzsvērtu ilgtermiņa sadarbības nozīmi un motivētu pretendētus iesaistīties kooperācijā vai noslēgt līgumsaistības, tādējādi īstenojot stabilu ilgtermiņa sadarbību.</p>

2.	Biedrība “Latvijas Zemnieku federācija”	<p><i>Biedrība “Latvijas Zemnieku federācija” sniedz iebildumu par LA6 “Atbalsts gados jaunajiem lauksaimniekiem uzņēmējdarbības uzsākšanai” projektu atlases kritēriju ilgtermiņa sadarbības līguma definīciju un tās sasaisti ar citiem kritērijiem (1. pielikums):</i></p> <p>Iebildums: Biedrība “Latvijas Zemnieku federācija” vērš uzmanību uz nepieciešamību precizēt ilgtermiņa sadarbības līguma definīciju un tās sasaisti ar citiem kritērijiem, īpaši attiecībā uz kooperācijas veicināšanu.</p> <p>Pašreizējā redakcijā ilgtermiņa līgums tiek definēts kā līgums, kas noslēgts vismaz uz vienu gadu. Tomēr uzskatām, ka šāda pieeja nav pietiekama un neatbilst ilgtermiņa sadarbības būtībai. Pēc savas ekonomiskās un juridiskās būtības ilgtermiņa sadarbība nozīmē stabilas un noturīgas saistības, kas pārsniedz viena gada periodu. Līdz ar to viena gada termiņš faktiski neatšķiras no īstermiņa sadarbības un nenodrošina pietiekamu pamatu ilgtermiņa attīstībai.</p> <p>Lai nodrošinātu atbilstību jēdziena “ilgtermiņa sadarbība” saturam, ierosinām skaidri noteikt, ka ilgtermiņa sadarbības līgums ir līgums, kas noslēgts uz termiņu, kas ir ilgāks par vienu gadu. Kā pamatots minimums būtu nosakāms vismaz divu gadu termiņš, kas nodrošinātu sadarbības nepārtrauktību, lielāku prognozējamību un sekmētu investīciju plānošanu.</p> <p>Papildus aicinām noteikt, ka ilgtermiņa sadarbības līgumā obligāti jābūt atrunātam minimālajam</p>	<p>Daļēji ņemts vērā.</p> <p>Kritērijā veikti precizējumi, lai nodrošinātu pēc būtības līdzīgu pieeju kā citās investīciju atbalsta intervencēs (piemēram, LA4.1.1. “Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās konkurētspējai”). Vienlaikus saglabāta iespēja ņemt vērā ilgtermiņa sadarbību ar lauksaimniecības produkcijas pārstrādātāju, tādējādi nodrošinot elastīgāku pieeju dažādiem sadarbības modeļiem un vienotu pieeju dažādos atbalsta veidos, ievērojot kompromisu starp iesaistītajām pusēm šajā plānošanas periodā par šī kritērija ieviešanu.</p> <p>Ņemot vērā gados jaunu lauksaimnieku darbības uzsākšanas specifiku, paredzēts īsāks vērtēšanas periods – viens gads, vienlaikus neierobežojot iespēju noslēgt līgumus uz ilgāku termiņu. Darbības uzsākšanas posmā saimniecību attīstība notiek pakāpeniski, tirgus attiecības vēl ir veidošanās stadijā, un sākotnēji bieži tiek testēti dažādi produkcijas realizācijas kanāli, kā arī pakāpeniski nostiprināta ražošanas kapacitāte.</p> <p>Šajā posmā dalība kooperatīvā vai ražotāju organizācijā ne vienmēr ir tūlītēji iespējama vai ekonomiski pamatota, jo tā prasa noteiktu ražošanas apjomu un stabilitāti. Tādēļ sadarbība bieži sākas ar individuāliem līgumiem par produkcijas realizāciju, kas kalpo kā pirmais solis integrācijai tirgū. Līdz ar to kritērijā paredzēta elastīgāka pieeja, kas ļauj novērtēt dažādus tirgus integrācijas veidus,</p>
----	--	---	---

	<p>produkcijas apjomam vai procentuālajai daļai (%) no kopējās saražotās produkcijas, kas jārealizē sadarbības partnerim. Tas novērstu formālu līgumu slēgšanu un nodrošinātu reālu ekonomisko sadarbību.</p> <p>Vienlaikus vēršam uzmanību, ka saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem, iesniedzot projekta pieteikumu, pretendents jāiesniedz:</p> <ul style="list-style-type: none"> lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības biedra statusu apliecinājošs dokuments; apliecinājums par produkcijas realizāciju, ja atbalsta pretendents ir šādas sabiedrības biedrs. <p>Tomēr regulējumā nav noteikts:</p> <ul style="list-style-type: none"> kāds minimālais produkcijas apjoms vai procentuālā daļa jārealizē caur kooperatīvu; kādā laika periodā šī produkcijas realizācija ir jānodrošina. <p>Šādas nenoteiktības dēļ pastāv risks, ka prasība tiek izpildīta formāli, bez būtiskas ekonomiskas sadarbības ar kooperatīvu. Līdz ar to aicinām skaidri definēt gan minimālo produkcijas realizācijas apjomu (piemēram, procentos no kopējā apjoma), gan arī periodu, kurā šī prasība ir jāizpilda.</p> <p>Projektu atlases kritērijos paredzēts, ka pretendents iegūst punktus, ja tas ir kooperatīvās sabiedrības vai ražotāju organizācijas biedrs vismaz vienu gadu. Vienlaikus jāuzsver, ka šis statuss pēc būtības ir ilgtermiņa, jo:</p>	<p>neierobežojot jauno lauksaimnieku iespējas pretendēt uz atbalstu.</p> <p>Kritērija mērķis ir veicināt pretendentu ilgtermiņa sadarbību un integrāciju nozarē, stiprinot produkcijas realizācijas stabilitāti un saimniecību ekonomisko noturību. Vienlaikus palielināts maksimāli piešķiramais punktu skaits – no 3 līdz 5 punktiem, lai uzsvērtu ilgtermiņa sadarbības nozīmi un motivētu pretendētus iesaistīties kooperācijā vai veidot stabilas līgumsaistības.</p> <p>Izvērtējot piedāvātos priekšlikumus un to mērķi precizēt regulējumu, secināms, ka to ieviešana pilnā apmērā varētu mazināt kritērija elastību un palielināt administratīvo slogu gan atbalsta saņēmējiem, gan administrējošajām iestādēm. Ņemot vērā pašreizējo politikas uzstādījumu mazināt administratīvo slogu un neparedzēt papildu prasības, esošā pieeja nodrošina sabalansētu risinājumu starp ekonomisko pamatotību, praktisko piemērojamību un politikas mērķu sasniegšanu.</p>
--	--	---

		<ul style="list-style-type: none"> • tas jānodrošina vismaz vienu gadu, lai kvalificētos punktu saņemšanai; • tas jā saglabā arī visā projekta realizācijas laikā, jo Ministru kabineta noteikumos ir noteikts, ka darījums darbības plāna īstenošanas laikā un pabeigšanas brīdī atbalsta saņēmējam jānodrošina sākotnējo projektu atlases kritērijos iegūto punktu skaitu. <p>Tādējādi kooperatīva biedra statuss jau tiek vērtēts kā ilgtermiņa saistība. Attiecīgi ir loģiski un konsekventi noteikt, ka arī ilgtermiņa sadarbības līgumiem jābūt ar līdzvērtīgu stabilitātes pakāpi, proti – ilgākiem par vienu gadu (ieteicams vismaz divi gadi).</p> <p>Lai nodrošinātu skaidru, ekonomiski pamatotu un konsekventu regulējumu, aicinām:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. precizēt, ka ilgtermiņa sadarbības līgums ir līgums, kas ir ilgāks par vienu gadu (ieteicams – vismaz divi gadi); 2. papildināt definīciju ar prasību par minimālo produkcijas realizācijas apjomu vai procentuālo daļu sadarbības partnerim; 3. noteikt minimālo produkcijas realizācijas apjomu un periodu sadarbībā ar kooperatīvu; 4. nodrošināt konsekvenci ar kooperatīva biedra statusa prasībām kā ilgtermiņa saistībām visā projekta īstenošanas periodā. 	
3	Ekonomikas ministrija	<i>Ekonomikas ministrija lūdz skaidrot LA6 "Atbalsts gados jaunajiem lauksaimniekiem uzņēmējdarbības</i>	Skaidrojam, ka prasība par ilgtermiņa līguma esamību ir ieviesta ar mērķi nodrošināt jaunajiem

		<p><i>uzsākšanai” 9. kritēriju grupas “Gados jaunā lauksaimnieka vadītās saimniecības dalība atbilstīgā kooperatīvā vai ražotāju organizācijā” nosacījumu par ilgtermiņa līguma esamību (1. pielikums):</i></p> <p>Komentārs: Ekonomikas ministrija lūdz Zemkopības ministriju sniegt skaidrojumu par iemesliem, kādēļ intervences LA6 “Atbalsts gados jaunajiem lauksaimniekiem uzņēmējdarbības uzsākšanai” 9. kritērijā ir noteikta prasība par ilgtermiņa līguma esamību.</p>	<p>lauksaimniekiem stabilu un prognozējamu produkcijas realizāciju, kas ir būtisks priekšnoteikums saimniecības dzīvotspējai uzņēmējdarbības uzsākšanas posmā.</p>
4.	Biedrība “Latvijas Biškopības biedrība”	<p><i>Biedrība “Latvijas Biškopības biedrība” sniedz priekšlikumu par LA16 “Atbalsts Eiropas Inovāciju partnerības darba grupu projektu īstenošanai” projektu atlases kritēriju tvērumu (2. pielikums):</i></p> <p>Priekšlikums: Biedrība “Latvijas Biškopības biedrība” ir izskatījusi iesūtīto lēmumprojektu. No biedrības “Latvijas Biškopības biedrība” puses neliels komentārs: Ja intervencē LA 16 ir vēl plānots arī starpvalstu sadarbības Eiropas Inovāciju partnerības (turpmāk – EIP) konkurss, tad ierosinām papildināt projektu atlases kritērijus ar vērtējumu par starpvalstu sadarbības EIP, jo atlases kritērijos trūkst vērtējuma par starpvalstu sadarbību projektiem. Praktiski kritēriji vērsti uz Latvijas mēroga EIP, lai gan ieviešot starpvalstu EIP projektus liels darbs jāiegulda, lai izstrādātu kopēju sadarbības līgumu, un arī projekta īstenošanā ir jāplāno cieša sadarbība starp valstīm. Līdz ar to šie kritēriji ir nepilnīgi attiecībā uz starpvalstu sadarbības EIP projektiem.</p>	<p>Nav ņemts vērā.</p> <p>Skaidrojam, ka starpvalstu sadarbības EIP projektu kārtā intervencē LA16 tiks izsludināta atsevišķi, un šo projektu iesniegumi netiks vērtēti kopā ar nacionālā līmeņa EIP projektiem. Līdz ar to nacionālo projektu atlases kritēriji netiek papildināti ar atsevišķu vērtējumu par starpvalstu sadarbību, jo starpvalstu projekti tiks vērtēti atsevišķā konkursā.</p>

5.	<p>Atvasināta publiska persona “Agroresursu un ekonomikas institūts” (Uzraudzības komitejas loceklis ar padomdevēja tiesībām)</p>	<p><i>Atvasināta publiska persona “Agroresursu un ekonomikas institūts” sniedz priekšlikumu par LA16 “Atbalsts Eiropas Inovāciju partnerības darba grupu projektu īstenošanai” projektu atlases kritērijiem (2. pielikums):</i></p> <p>Priekšlikums: Tehnisks komentārs par LA16 kritērijiem: būtu vēlams ielikt dokumentā saiti uz Eiropas Komisijas metodoloģiju par Projektu tehnoloģiskās gatavības līmeņa (turpmāk - TRL) noteikšanu un atbalsta nosacījumiem.</p>	<p>Ņemts vērā.</p> <p>Kritērijā ielikta atsauce uz Eiropas Komisijas vadlīnijām par TRL metodoloģiju.</p>
6.		<p><i>Atvasināta publiska persona “Agroresursu un ekonomikas institūts” sniedz priekšlikumu par LA16 “Atbalsts Eiropas Inovāciju partnerības darba grupu projektu īstenošanai” 7. kritēriju grupu “Rezultātu izplatīšana” (2. pielikums):</i></p> <p>Priekšlikums: Attiecībā par 7.tabulu Rezultāti: projektu rezultātu izplatīšanai būtu jābūt obligātai, no šiem kritēriju aprakstiem tas tā nenolasās.</p>	<p>Nav ņemts vērā.</p> <p>Informējam, ka projekta rezultātu izplatīšana jau ir obligāta prasība, kas noteikta Ministru kabineta 2023. gada 24. oktobra noteikumu Nr. 613 “<i>Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai intervencē “Atbalsts Eiropas Inovāciju partnerības darba grupu projektu īstenošanai” atklātu projektu iesniegumu konkursu veidā 2023.–2027. gada plānošanas periodam</i>” 41. punktā. Tas paredz, ka pēc projekta īstenošanas vadošais partneris nodrošina, ka informācija par projekta rezultātiem ir publiska un brīvi pieejama.</p> <p>Līdz ar to obligāta rezultātu publiskošana jau ir nodrošināta normatīvajā regulējumā, un tā attiecas uz visiem projektiem neatkarīgi no iegūtajiem punktiem.</p> <p>Savukārt atlases kritērijos tiek piešķirti papildu punkti par plašāku un intensīvāku projekta gala</p>

			rezultātu izplatīšanu, kas pārsniedz minimālās normatīvās prasības.
--	--	--	---